

732. **De grond werd hem als pap onder de voeten.**
Alle vastigheid dreigde hem te begeven; alles scheen hem te ontzinken.
4113. **Er is voor hem grond noch oever.**
Er is niets dat hem kan tegenhouden.
733. **Geen grond onder de voeten gevoelen.**
Van verbijstering of vervoering, soms ook van ingebeelde waan zich als het ware aan de aarde onttrokken gevoelen.
4114. **Het is noch grond noch staal.**
Het is noch vlees noch vis, men weet niet wat men aan hem heeft.
4115. **Hij stond als aan de grond genageld.**
Hij stond onbeweeglijk door ontzetting of verbazing.
4116. **Iemand in de grond boren.**
Iemand ten ondergang brengen.
4117. **Iemands grond peilen.**
Iemands mening zoeken te weten te komen; *ook* : zijn geheime bedoeling doorgronden.
4118. **Iets van de grond (moeten) ophalen.**
Van meet af aan (moeten) beginnen.
4119. **Laag bij de grond blijven.**
Geen buitensporige dingen doen; *ook* : geen hoogvlieger zijn.
4120. **Op zijn eigen grond bouwen.**
Voor eigen rekening en verantwoording iets doen.

ZON, MAAN, STERREN.

4121. **De rijzende (of opgaande) zon aanbidden.**
De bovendrijvende partij eren en vleien.
4122. **Hij kan niet zien (of : verdragen) dat de zon in 't water schijnt.**
Hij kan niet verdragen dat een ander enig genot smaakt; hij benijdt het geluk van een ander.
4123. **Hij laat de zon nooit van zich schijnen.**
Hij geeft niets weg, hij is gierig.
4124. **Zich in de zon bakeren.**
Zich koesteren.
4125. **Iemand in het zonnetje zetten.**
Iemand voor de gek houden.
4126. **Met de noorderzon vertrekken.**
Stilletjes vertrekken, vooral om zijn schuldeisers te ontgaan.
4127. **De grote kaars gaat uit.**
Het begint donker te worden, het wordt avond.
4128. **Er de maan van geven.**
Er de brui van geven.
4129. **Het is bij hem volle maan.**
Van een kaalhoofdige gezegd.
4130. **Hij is naar de maan.**
Hij heeft zich uit de voeten gemaakt; *ook* : hij is verloren, hij is dood.
4131. **Naar de maan reiken.**
Het onmogelijke willen doen.
4132. **Tegen de maan blaffen.**
Vergeefse pogingen doen.
2404. **Dat is met zijn muts naar de maan gesmeten.**
(Z. N.) Dat is volkomen nutteloos.

4133. **Het laatste sterretje uit de lucht werken.**
Buiten blijven werken tot het geheel donker is.
4134. **Onder een gelukkig gesternte geboren zijn.**
Een gelukskind zijn.
4135. **Iemand naar 't zevengesternte wijzen.**
Iemand naar een dorp wijzen waar geen huizen staan.
4136. **Hij is onder ongelukkige planeet geboren.**
Hij heeft veel tegenspoed.
4137. **Iemand zijn planeet lezen.**
Iemand de toekomst voorspellen.
4138. **De tramontane verliezen.**
Zijn koers kwijt zijn; in verwarring geraken; het spoor bijster zijn.
4139. **Met de nevelkar vertrekken.**
(Z. N.) Met de noorderzon vertrekken.

JAARGETIJDEN.

4140. **De adem der lente.**
Een liefelijk lentekoeltje.
4141. **De adem van de winter.**
Een ijskoude wind.
4142. **Hij heeft winter.**
Hij lijdt gebrek.
4143. **Hij is in de winter geboren.**
Men moet niet te veel op hem vertrouwen.

WEER : ONWEER, REGEN, enz.

4144. **Goed weer om een erfenis te delen.**
Wordt gezegd als het aanhoudend hard regent en men dus niet gaarne uitgaat.
3228. **Het is geen weer om een hond door te jagen.**
Het is zeer slecht weer.
3647. **Mooi weer en geen haring.**
Het doet zich goed voor, maar men heeft er niets aan.
2925. **Mooi weer spelen.**
Verkwistend leven.
4145. **Er is een onweer aan de lucht.**
Er zullen onaangenaamheden komen.
4146. **Het onweer is niet van de lucht af.**
Het ene (ongeluk) hebben we nog niet gehad, of het andere komt weer. Ook in toepassing op iemand die telkens weer begint uit te varen.
4147. **Daar kun je donder op zeggen.**
Daar is geen twijfel aan; gij kunt er staat op maken, dat die bedreiging uitgevoerd zal worden of dat die onaangename zaak zal gebeuren.
4148. **Er is donder aan de lucht.**
Er dreigt gevaar, er dreigen onaangenaamheden.
4149. **Iemand op zijn donder geven.**
Iemand aflossen.
4150. **In de donder blauwen.**
(Z. N.) Iets zodanig verrichten dat het niemand bemerkt of achterhalen kan.

Spreekwijzen

DE NATUUR

J. CAUBERGHE

nederlandse taalschat

NEDERLANDSE TAALSCHAT

SPREEKWOORDEN
SPREEKWIJZEN
SYNONIEMEN
CITATEN

BREPOLS

BREPOLS

